

PÉCSI Dohánygyár

ÁRA :
2,30 Ft

XIV. ÉVFOLYAM, 5. SZÁM A PÉCSI DOHÁNYGYÁR DOLGOZÓINAK LAPJA

1987. MÁJUS

A 75. ÉVFORDULÓN

Miniszteri Elismerő Oklevél

75 éve alapították a mai magyar dohányipar reprezentánsát, a Pécsi Dohánygyárat. Ebből, valamint abból az alkalmából, hogy a vállalat a múlt évi munkája alapján kiérdemelte a Miniszteri Elismerő Oklevelet, ünnepséget rendeztek április 30-án a gyárban. A kitüntetést Andrassy István, a MÉM főosztályvezető-helyettese adta át. „Kiváló Munkáért” kitüntetést kaptak Kovács László I., Kovács Józsefné, Marosszéki Ferenc, Ritter József és Vinter Vendel. Számosan kapták meg a Pécsi Dohánygyárért oklevelet, huszonegyen részesültek „Kiváló Dolgozó” kitüntetésben.

(Dunántúli Napló, 1987. május 1.)
(Cikkünk a 2–3. oldalon.)

A jubileumi és kitüntető ünnepségen Irimi Sándor igazgató szolt a következő időszak feladatairól.

Idén is szín pompás, napfénytől verőfényes volt a pécsi május 1. Dolgozóink nagy számban vettek részt a felvonuláson, a jó hangulatú, vidám ünnepségen. (Képeink az 5. oldalon).

A 75. ÉVFORDULÓN

Miniszteri Elismerő Oklevél

Tisztelettel köszöntjük a Pécsi Dohánygyár alapításának 75. évfordulója alkalmából rendezett ünnepségünkön megjelent kedves vendégeinket, munkatársainkat, nyugdíjasainkat. E tisztes ünnepen tekintünk vissza a múltra.

A Pécsi Dohánygyár alapításának kérdése közvetlenül a Magyar Királyi Dohányjövődék önállóvá válása után, 1870-ben került először szóba.

Pécs városa több évtizeden keresztül szorgalmazta a gyár építését azáltal, hogy a város jelentős dohánytermesztő körzet központja, a nehézipar fejletlensége miatt jelentős a munkaerő felesleg, valamint olcsón áll rendelkezésre tüzelőanyag.

A politikai és közgazdasági érvek mellett, anyagi támogatást is biztosítottak, mely ingyen telek, út, víz és járdahálózat, iparvágány, és villany biztosításában nyilvánult meg.

A kormányzat végül az 1906. január 13-i rendeletében Pécs városát kijelölte az alapítandó szivarkagyár székhelyéül. A Pécsi Dohánygyárban a termelés ünnepélyes megindítása 1912. április 12-én megtörtént. Ez időben 296 fővel cigarettát, illetve pipa- és szivarka dohány előállítására kezdődött meg. Egyéb gyártmányokat (szivar, burnót, rágódohány, nikotin) nem állítottak elő. (Schlitt István)

Az I. világháborút követően gyárunkat helyreállították, újra felszerelték és 1923 júliusában ismét megkezdődött a termelés.

A gépesítettségi színvonal lényegesen meghaladta a háború alatti. A dohányelőkészítésben csutázó gépeket, nedvesítő berendezéseket, nagyteljesítményű dohányvágó gépeket helyeztek üzembe. A cigarettagyártást korszerű hűvelykészítő és szivarkagyártó gépeken végezték. Döntő többségében gépesítették a dohány és a cigarettacsomagolását is. (Sigora Irma)

1944. november 27-én a visszavonuló fegyveres alakulatok és a polgári személyek a kész és félkész termékeket elhurcolták. Elrendelték a teljes kiürítést, az épületek felrobbantását, amelyre a szovjet csapatok gyors elővonulása következtében szerencsére nem került sor, ugyanis a gyárat 1944. november 28-án éjjel elfoglalták. 1944. december 3-tól 1945. július 7-ig a Pécsi Dohánygyár a szovjet hadsereg részére termelt, mégpedig 385 tonna csomagolt cigarettadohány és 263 millió db cigarettát. A termelőlétszám ekkor 495 fő volt.

1945. július 7-től ismét a magyar állam irányítása alá került a gyár. A termelés néhány napon belül a háború alatt sértetlenül maradt technikai felszerelésekkel megindult. (Schlitt István)

A gyár történetében új fejlődési szakaszt az 1957-es év nyitotta meg. Ekkor elkezdtek az előkészítési techno-

lógia nagyarányú korszerűsítését. 1964-ig a dohánybálák bontását és a dohányvágat adagolását kivéve minden technológiai műveletet gépesítettek. Az úgynevezett „meleg” technológia kialakítása keretében korszerű, nagyteljesítményű alapgépeket helyeztek üzembe, melyek közül a vákuumnedvesítő berendezéseket, rotációs vágógépeket emelik ki elsősorban. (Sigora Irma)

Ujabb fejlődési állomást az 1973-ban piacra került Sopiane cigarettát jelenti, mely 80 mm-es, kettős filterrel

készült. Ez a cigarettát a fogyasztók körében egyre inkább kedveltebbé vált, tovább gyorsította a műszaki és technológiai fejlődésünket. Mennyiségi és minőségi okok miatt intenzíven fejlesztettük a filtergyártást. 1981. végére nagyteljesítményű acetát és kombinált rúdgyártó gépek működtek a filtergyártás szolgálatában. Jelenlegi kombinált filtergyártó kapacitásunk 9–10 milliárd cigarettagyártáshoz elegendő kombinált filter előállítására képes. (Schlitt István)

(Folytatás a 3. oldalon)

Képeinken a kiütetettek közül Máté Istvánné (felül) és Puska Ferencné veszik át a jó munkával kiérdemelt elismeréseket.

A 75. ÉVFORDULÓN

Miniszteri Elismerő Oklevél

(Folytatás a 2. oldalról)

A Dohánygyár ipari műemlék. Kitűnő minőségben épített vasbeton szerkezete tette elsősorban lehetségessé, hogy a nagyszámú és nagysúlyú gépi berendezéseket átépítés nélkül befogadják.

Az új gyártócsarnok megépítése hosszú időre biztosítja a korszerűbb, nagyobb teljesítményű berendezések

befogadását is. Megoldódnak az egyre fejlődő filtergyártás gépeinek elhelyezési gondjai is, jelentős raktárterületeket tudunk így nyerni, valamint javultak a munkakörülmények is.

A Pécsi Dohánygyárnak múltja van, jelene szilárd, termékei a hazai piacon keresettek.

Gondolni kell azonban a jövőre is. (Sigora Irma)

Kitüntetettjeink

„Kiváló Munkáért” kitüntetésben részesültek: Kovács László I., Kovács Józsefné, Marosszéki Ferenc, Ritter József, Vinter Vendel, a „Pécsi Dohánygyárért” oklevelet kapták: Bérczesi Istvánné, Drávavölgyi József, Fehér Lajosné, Kiss József, Kuczkó Mária, Lotz István, Meggyes Józsefné, Perlaky József, Puska Ferencné, Szedeli István, Szücs Jolán, Zoboki László, Kienle Mártonné, Benke László, Krómy Károly, Simon Béláné, Loósz Lajosné, Farkas Lajosné, Márics Béláné, Kovács György.

„Kiváló Dolgozó” kitüntetésben huszonegyen részesültek: Csapó József,

Derváli Ferenc, Fehér Sándor, Huszár Ferencné, Kasza Éva, Katona Andrásné, Kéri Andrásné, Környei László, Kövér Imréné, Kovács Ferencné, Lábadi Árpád, Láng László, Marton László, Máté Istvánné, Mihalek Józsefné, Oláh Gyula, Pappné Barta Katalin, Sándor Lászlóné, Sólyom Gézané, Szepesi Gábor, Takács Károlyné.

A Hazafias Népfront Városi Bizottsága a lakóterületi közéletben végzett munkájáért „Érdemes Társadalmi Munkás” kitüntetésben részesíti Gerber Istvánné óvónőt. „Szakszervezeti Munkáért” oklevélben Vajda Csabáné bizalmi részesül.

Az észrevételek alapján változtatni kell!

A tulajdonosi kör

A filtergyártáson kísérleti jelleggel bevezetett tulajdonosi kör kialakítása elérkezett ahhoz az állomáshoz, amikor is a dolgozók széles rétegét be lehet vonni a munkába.

A szabályzat és az értékelő skála elkészítése után azt meg kellett ismertetni, el kellett fogadtatni azokkal az emberekkel, akik közreműködése, véleménye elengedhetetlen a módszeres sikeres alkalmazásához.

Termelési tanácskozásokon ismertettük a szabályzatot, az értékelő skálát, majd ezt követően az étkezőkben kötetlen beszélgetés formájában igyekeztünk minden érdeklődőt tájékoztatni.

Már az első néhány találkozás azt eredményezte, hogy a szabályzat egyes részeit meg kell változtatni. Nagyon sok hasznos észrevételt tettek a termelésben dolgozó munkatársaink – erre számítottunk is. Az „írászatlan” hasznosnak, jónak minősített elképzelések csak a gyakorlathoz, a mindennapi élethez, helyi körülményekhez igazítva állják meg a helyüket.

A tájékoztató az értékelő személyek megválasztása követte, hagyományainkhoz híven előzetes jelölést, majd a csoportokban választói értekezletet

tartottunk. A dolgozók egyetlen csoportban sem éltek a titkos választással, így nyílt szavazással döntötték el, kik azok, akik ebben az évben ezt a feladatot fogják végezni.

A megválasztott értékelőknek oktatást tartottunk. Részletesen értelmeztük a kérdőívet, majd egy mindenki által ismert személyt „pontoztunk”. A pontozás értékelése igen jó eredményt mutatott, így a kísérletet vezetők úgy döntöttek, hogy következhet az első „éles” értékelés, amely már beszámít az éves tulajdonosi jutalék megállapításába.

Sigora Irma

PÉCSI DOHÁNYGYÁR

A Pécsi Dohánygyár dolgozóinak lapja

Szerkeszti a szerkesztő bizottság

Felelős szerkesztő:

Dr. Simonné dr. Bernáth Erika

Kiadja a Baranya Megyei

Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó: Dr. Jádi János

Előfizetési díj egy évre: 27,60 Ft

Pannónia Nyomda

7622 Pécs, Zólyom u. 2.

Felelős vezető: Dr. Gaál Csaba

Pályázat

A műszaki fejlesztésért

Aki hosszú távon figyelemmel kíséri vállalatunk műszaki fejlesztési tevékenységét, egyértelműen megállapíthatja, hogy az utolsó néhány évben e téren rohamos fejlődés következett be. Ez egyébként a versenyképesség fenntartása, valamint az egyre igényesebb fogyasztók megnyerése szempontjából egy vállalat fennmaradásának, fejlődésének alapvető feltétele. A vállalati önállóság önmagában csak pénzügyi alapjait teremtette meg fejlesztéseinek, s mivel korszerű cigarettagyártó és csomagológépek kizárólag tőkés importból szerezhetők be, az import korlátozások miatt ilyen irányú fejlesztéseket belátható időn belül nem tudunk megvalósítani.

Vannak azonban a dohányfeldolgozási technológiában olyan berendezések, amelyek bonyolultsági foka lényegesen alacsonyabb az előbb említett gyártó és csomagológépekénél, amelyek megtervezése, legyártása nem igényel olyan magasszintű speciális elméleti és gyakorlati felkészültséget, egyszerűen saját műszaki gárdánk megfelelő ösztönzésével saját erőből megvalósíthatók.

A műszaki osztály erőit a meglévő gépparkunk megelőző karbantartási munkái, valamint az egyéb fenntartási munkák szinte teljes egészében lekötik, a műszaki fejlesztési csoport és az alkatrészgyártó gmk egyaránt hosszú távon nem rendelkezik szabad kapacitással.

Az elmúlt év végén már kipróbált és jól vizsgázott módszerhez folyamodva úgynevezett műszaki fejlesztési pályázatot hirdettünk. Ennek célja a rejtett tartalékok feltárása, a vállalkozó személyek, csoportok munkaidőn túl vállalt munkájának igénybevitelével az egyébként fontos, de kivitelezési kapacitás hiányában háttérbe szoruló fejlesztések megvalósítása – természetesen megfelelő ösztönzés mellett.

Széles körű felmérést végeztünk minden munkaterületen és a felmerült fejlesztési igényeket megfelelő szelektálás után – nem fontossági sorrendben – alább közöljük:

1. A kijelölt új helyén a jelenleginél korszerűbb – a technológiát hosszú távon kiszolgáló képes – páckonyha berendezéseinek gépészeti és villamos szerelési munkáinak kivitelezése.

2. A régi trafóház helyén létesítendő szivattyú gépház üzembe helyezésekor szükséges gépészeti és villamos szerelési munkák elvégzése. (Az 1986. évben megkezdett beruházás befejezése.)

(Folytatás a 4. oldalon)

Pályázat

A műszaki fejlesztésért

(Folytatás a 3. oldalról)

3. A Dekajet cigarettagyártógépek kisventillátorainak egy, a csarnok gépházába telepítendő központi ventillátorral való kiváltása, az ezzel kapcsolatos szerelési munkák elvégzése.

4. Az automatikus filteradagoló berendezések üzembe helyezése, úgy mint:

- az adagolók telepítése az új filterüzemrészben,
- a MAX filterfelrakógépeken a fogadóállomások szerelése,
- csővezeték kiépítése,
- villamos szerelési munkák.

5. A termelési adatok számítógépes feldolgozása, számítógépes program készítése.

6. Nagyméretű kocsánykiválasztó berendezés készítése a kocsányvonalra, valamint a kocsány arányos visszaadagolásának megoldása.

7. Mobil raganyagfeltöltő berendezés tervezése és legyártása a különböző raganyag felhasználási területekre.

8. Központi termelési diszpécserrendszer tervezése és kivitelezése a cigarettagyártási és a csomagolási üzemrészre.

9. Az 1987-ben működő prototípus szintjéig kifejlesztett automatikus kartonberakógép legyártásra alkalmas terveinek elkészítése és egy berendezés legyártása.

10. MAGOMAT típusú keretbillentőgép és csomagológép összekapcsolása.

11. VK-4 típusú vákuumnedvesítő berendezés forróvíz előállító bojler legyártása.

12. Léserperforáció megoldása cigarettapapírra.

13. Központi nagyméretű kocsánykiválasztó berendezés tervezése és kivitelezése.

14. Az új portai közlekedés műszaki berendezéseinek tervezése és kivitelezése.

15. Gyártási, csomagolási és filtergyártási hulladékpapírok gyűjtésének, szállításának és préselésének komplex megoldása (terv + kivitelezés).

16. A csomagológépeken hiányos és selejtes csomagok kidobása.

17. Krepplőgépek átalakítása, kétlépcsőben történő krepplés lehetőségének megteremtése.

A pályázatra kiírt feladatot bárki elvállalhatja. A kitűzött pénzüsszegek a feladat határidőre való elvégzésekor azonnal kifizetésre kerülnek.

Részletes felvilágosítást minden témában a műszaki-termelési igazgatóhelyettes ad.

Munka Érdemrend ezüst fokozat

Vágó Imréné

Április 4-e alkalmából Munka Érdemrend ezüst fokozata kitüntetést kapott Vágó Imréné munkaügyi osztályvezető. Ennyi volt az a rövid újsághír, melyből a figyelmes olvasó értesülhetett munkatársunk magas kitüntetéséről.

Ebből az alkalomból kértem meg egy rövid beszélgetésre, visszaemlékezésre a mindenki által ismert Ági nénit.

- *Mióta dolgozol a Dohánygyárban?*

- Nemrég töltöttem be itt a 33. évemet, ez egyben az első munkahelyem is.

- *Akkor talán az egyik legrégebb dolgozó vagy. Ugye a termelésben kezdted annak idején?*

- Igen, fizikai munkás voltam, az előkészítésben. Bontónőként kezdtem. Ez a munkakör korántsem azonos a maival, egészen más jellegű volt a munkánk. Akkoriban a kézi bontást nedvesítés követte, majd a felpuhult dohány válogatása. Kukoricaháncs fogta össze a dohánylevél kötegeket, ezt kellett szétlevezni, csak utána lehetett a receptúra szerinti keveréket összeállítani.

- *Úgy tudom, volt még néhány munkaköröd az évek folyamán.*

- Szakáig voltam csoportvezető és művezető, szintén az előkészítésben, de dolgoztam termelés-programozóként, gyártásirányítóként. Sőt, személynézet munkaköröm is volt.

- *Melyik munkakörre emlékszel vissza legszívesebben?*

- Tulajdonképpen nem gondolkodtam el rajta, de talán a csoportvezetői idők voltak a legszebbek. Akkor valahogy más volt, az emberek jobban ismerték egymást, segítettek, törődtek egymás gondjával, bajjával.

- *Mikor kerültél el a termelésből?*

- Még 1970-ben. Nagyon nehéz volt megszokni, annyira más jellegű itt a munka. Akkor úgy gondoltam, hogy van még időm átállni egy egészen új munkaterületre. Azt néztem, hol van rám szükség, szívesen vállaltam a munkaügyi területet. Azt viszont nem gondoltam, hogy ilyen megterhelő, feszültségekkel teli ez a munkakör. Tulajdonképpen óriási a felelősség, nemcsak a munkaügyről van szó, hanem az egész vállalatról. A munkaerő biztosításától kezdve a keresetfejlesztési lehetőség meghatározásáig (a pénz sosem elég!), sok mindenről beszélhetnénk. Vagy mit mondjak a rendeletek özőnéről? Szinte követni nem lehet! Az ember belefárad...

- *Minek tulajdonítod, hogyan értékeld ezt a magas kitüntetést?*

- Az első meglepetés akkor ért, amikor az otthoni címemre kaptam értesítést a tanácstól. Elképzelni sem tudtam, mit akarnak tőlem. Hiszen a kitüntetéssel kapcsolatos dolgok a kezemen mennek át, mindenről előre tudok. Amikor túlvoltam az ünnepségen, arra gondoltam, más is lett volna, aki ugyanígy megkaphatta volna ezt a kitüntetést. Bár igyekszem pontosan, körültekintően dolgozni, még sem vagyok mindig elégedett magammal.

- *Tudom, sokat dolgozol. Pihenni, kapcsolódni hogy szoktál?*

- Jó, hogy végre itt a tavasz, nagyon vágyom a szabad levegőre, mozgásra. Igen nagy öröm számomra, ha kimehetek a kiskertembe. Biztos van valami ősi paraszti vér bennem, annyira jól érzem kint magam. Az ásás, vetés pihentető számomra, amellet jó kapcsolódást, szabadidő eltöltést jelent. A kertben szemmel látható eredménye van a munkámnak.

- *Köszönöm a beszélgetést, még egyszer gratulálok ehhez a szép elismeréshez és további jó munkát kívánok!*

Simon Éva

Selejtbontó Bulgáriában

Nagy és drága

A KGST-n belül szakosodtak a tagországok a dohányipari gépek és berendezések kifejlesztésére, legyártására. Többek között Bulgária a cigaretta selejtbontó kifejlesztését és sorozatgyártását vállalta. Ennek a selejtbontó berendezésnek az üzem közbeni minősítésére utaztunk ki négyen – egy-egy kolléga az egri és sátoraljaújhelyi dohánygyárból, Kajcsa László és jómagam a Pécsi Dohánygyárból.

A berendezést a Haszkovói Gépgyárban fejlesztették ki és hat éve üzemel ez az Aszenovgradi cigarettagyárban. A prototípuson kívül működik már a Romániában és a Szovjetunióban is. Helyigénye lényegesen nagyobb a jelenlegi selejtbontónknál, a berendezés szélessége 3,6 m, hossza 10,3 m. A berendezés részei: adagoló-puffer; bontóhenger; átemelő ventilátor; rosta; porleszívó ventilátor; porleválasztó; papírpres. – Teljesítménye: 300 kg/h, 14 százalékos nedvesgéttartalom mellett 3 százalékos a veszteség. (Szárazabb cigaretta esetén a veszteség nő, 12 százaléknál 4,5%-a veszteség). – A visszanyert vágat frakció összetétele: szálas dohány: 60–65 százalék, apródohány: 35–40 százalék; por (veszteség): 3–4,5 százalék. – zajszint (átlagos): 65 dB.

A száraz adatokon túl a berendezés üzemelésénél jónak tartottuk az elfogadható zajszintet, a visszanyert vágat jó minőségét és papírintességét, a papír tisztaságát (dohánymen-tességét.) (A cigarettát nem tépi szét, hanem kirázza a vágatot). Mivel a „tisztá” vágat konténerbe gyűjthető, a papír préselve kerül ki, a beadagolás kis átalakítással automatizálható, így a létszámgény minimális.

Kifogásoltuk a berendezés magas árát, (105 000 transzferábilis rubel) és a nagy terjedelmét.

A hivatalos programon kívül volt időnk Szófia és Plovdiv belvárosát és azok műemléki nevezetességeit meg nézni. Az az érzésünk alakult ki, hogy Bulgáriában még nyugodtabban élnek mint mi, sokkal kevesebb problémát csinálnak maguknak. Erre egy-két példát: – Villamoson utaztunk és a kalauztól kb. 1 Ft értékű szakaszjegyet kellett volna venni. A kalauz közölte, hogy 6 sztotinkás jegye elfogyott, utazunk ingyen. – Az étterem Szófia belvárosában 14–15 óra között ebédszünetet tartanak. (Náluk egy órával előrébb kellett állítani az órát), amit rajtunk kívül mindenki szó nélkül tudomásul vett.

Még mindig mosolyogva tudok viszagondolni a vendéglátóink kedves fogadására és arra, hogy kis csoportunk hogy terebélyesedett egyre jobban. Négyen voltunk dohányosok – Budapestről a KOMPLEX Külkereskedelmi Vállalattól jött egy kísérő, aki egyben tolmácsunk is volt. Szófiában a hatóságok engedélyével csatlakozott hozzánk az ottani Külker. Minisztérium

kísérője. – A haszkovói gépgyárból elkísért az igazgató, a konstruktőr, egy mérnök és egy kolléga – itt csatlakozott hozzánk még a gépipari tröszt két vezetője is. Megérkeztünk utcélunkhoz, a cigarettagyárba, ahol már csak az igazgatóval, főmérnökkel és a főkönyvelővel bővült csoportunk.

Már elutazásunk előtt is tudtuk, hogy Bulgáriában a fej jobbra-balra ingatása jelenti az igent, a bólintás a nemet, de rövid idő alatt ezt képtelenség megszokni. Ezzel kapcsolatos talán a legaranyosabb történetünk is. Haszkovóban meghívtak bennünket vacsorázni. Saláta volt az előétel. Vendéglátóink megkérdezte, kérünk-e még salátát. Mi mindannyian ráztuk a fejünket, hogy nem, és ameddigre felocsudtunk, ott volt a következő adag saláta. Később vendéglátóinkkal megbeszéltük ezeket a kis történeteket és fejünket mereven tartva, jókat nevetünk.

Gábor Józsefné

Véradás

1987. április 10-én kiszállásos véradás volt a Pécsi Dohánygyárban, az üzemorvosi rendelőben. A véradást a Vöröskereszt szervezte az üzemegészségügyi dolgozók részvételével. A véradáson összesen 100 fő jelentkezett és 85 főtől vették le a vért. 15 dolgozónál találtak a Véradó Állomás orvosai elváltozást: alacsony vagy magas vérnyomást, vérszegénységet. Ezeket a dolgozókat figyelmeztették, hogy jelentkezzenek az üzemorvosi rendelőben, ami meg is történt, majd egy újabb vizsgálat után megkezdtük kezelésüket. Azon dolgozók vérért, akiktől le tudták venni, sok irányban hasznosítják a műtétek, balesetek alkalmával adott teljes vértranszfúziókon kívül adnak a betegeknek vörösvértesteket, plazmát és vérből készített különböző gyógyszereket. A levett vér minden ml-e hasznosan lesz felhasználva. A gyár létszáma 850 fő, ebből 100 véradó igen szép szám. Ha megfigyelembe vesszük, hogy a gyárban nagyon szépen működik az SOS véradás is, elmondhatjuk, hogy a Pécsi Dohánygyár dolgozói igen szépen kiveszik részüket az egész társadalom szempontjából fontos véradó mozgalomban.

Dr. Varga Éva

Képek Május 1-ről

Helyzetkép a dohányfajtákról

A dohányfeldolgozás legfontosabb alapanyaga a dohánylevél. A fermentálásnak a szárított nyers, a gyártásnak pedig a fermentált dohánylevél.

A magyar dohányipar a termeléshez szükséges dohány mennyiség nagyobbik részét hazai termelésből, kisebbik részét importból szerzi be. Meghatározott mennyiségű és minőségű importdohány beszerzése nélkülözhetetlen, mivel a gyártás során elkerülhetetlen olyan dohányok felhasználása, amelyek – ökológiai adottságaink miatt – itthon nem termelhetők, ugyanakkor a folyamatos nyersanyagellátás meghatározó tényezője a hazai dohánytermelés. A dohánygyárak alapanyag-szükségletének folyamatos kielégítése az egyik legfontosabb szervezési feladat a dohányvertikumban. A dohány minősége meghatározott biológiai sajátosságai miatt évről-évreként rendkívül különböző ugyanazon fajtan belül is. Ezért célszerű lenne minimálisan 2 éves technológiai készlet tárolása, hogy az eltérő évről-évre dohánnyal megfelelő keveréssel a végtermék egyenletes minőségét biztosítani lehessen. A jelenlegi pénzügyi szabályozás mellett azonban erre nincs lehetőség.

Ennek ellenére a hazai termelésű dohány iránti igény vonatkozásában a fermentáló és egyben termeltető vállalatoknak legalább két éves előrelátás kell ahhoz, hogy termeltetési rendszerükben a megfelelő fajtaarányokat kialakítsák és a szükséges mennyiségek termeltetésére szerződést kössenek. Ebben a rendszerben fontos szerepe van a Dohánykutató Intézetnek, ahol a termelés biológiai alapjainak (a fajtáknak) az előállítása történik.

Jelen közleményünkben a Dohánykutató Intézet által előállított fajtákról, ill. a fajtakérdés helyzetéről kívánunk tájékoztatást adni.

Termesztési, feldolgozási és felhasználási szempontból alapvetően a termeltetett fajták két csoportjáról beszélhetünk, a mesterséges szárítású virginia típusú és természetes szárítású barna nagylevelű dohányfajtákról.

A dohány nagyüzemi termelésének bevezetése, ami a 70-es évek elejére tehető, lendületesebb, eredményesebb fajtaváltást eredményezett. Elsődleges szempont akkor az ipar szükségletének mennyiségi kielégítése volt, míg a minőségi szempontok csak másodlagosak voltak. A fajtaváltás szükségességét sürgette továbbá, hogy az akkor termelésben lévő fajták a dohányperonoszpórával és a burgonya Y vírussal szemben fogékonyak voltak. A fajtaváltás üteme, módja eltérő volt a két fajtacsoportban.

A mesterséges szárítású virginia típusú fajtáknál az akkori termeltetési politika szervesen ragaszkodott a fajtacsoportban egyedüli Virginia Delcrest termeléséhez. Meg kell jegyezni, hogy a virginia fajták területén exportérdekeltségünk voltak, amelyeknek az említett fajta eleget tudott tenni, de gyenge termelési eredmé-

nyei, rossz termésbiztonsága a fajta leváltását sürgették. Az akkori központi elképzelések külföldi, elsősorban USA-ból származó fajták vetőmagvainak behozatalát és termesztésbe állítását szorgalmazták. Az intézkedések nyomán így vontuk természetbe a Coker 319 és Coker 254 fajtákat, amelyek kezdetben jó eredményeket adtak, minőségük jó volt, fermentált dohányanyaguk exportképes volt, de termelhetőségük, termésbiztonságuk a burgonya Y vírussal szembeni fogékonyáguk miatt egyre inkább rosszabb lett. A Dohánykutató Intézetben felismertük, hogy biztonságos termesztés csak a burgonya Y vírussal szemben ellenálló fajtákkal oldható meg. Mivel e nemesítési feladatok sürgetően jelentkeztek, először a gyorsabb eredményeket ígérő, külföldről származó fajták, vonalak honosítását választottuk, párhuzamosan végezve a saját fajtaelőállítás munkálatainkat is. Így kerültek természetbe a Csehszlovákiából származó VP-9 hibrid, valamint a lengyel eredetű Nyírségi 1 és Nyírségi 76 fajták. Termesztésbe állításuk stabilizálta a termesztést, és az ipar alapanyag-szükségletét. Minőségük viszont kívánivalókat hagyott maguk után. Szárításuk – különösen a Nyírségi 76-é – nehezebb volt, nem biztosítottak exportképes minőséget. A nyolcvanas évek első harmadától tudtuk feloldani a mennyiség és minőség anomáliáját a Hevesi 11, Hevesi 276, Hevesi 5, Hevesi 6 fajták, illetve fajtajelöltek termesztésbe állításával. A termés mennyisége 1,5 t/ha hozam körül stabilizálódott, sőt a termesztés egyéb feltételeinek javulásával emelkedő tendenciát mutat. A minőség ugyarrészerűen emelkedett, amit az export árualap jelentős emelkedése mutat.

A természetes szárítású barna dohányoknál a fajtaváltás gyorsabban zajlott le. A hagyományos és a hazai gyártmányok jelentős részében meghatározó szerepet játszó Kerti dohányfajta termesztése stabilizálódott, mivel a dohányperonoszpórával szembeni fogékonyága csak közepes, burgonya Y vírussal szemben pedig ellenálló. Természeredményei 1,5–2,0 t/ha közöttiek. Az Y vírussal szemben igen fogékony Szabolcsi dohányt a 70-es évek közepére gyakorlatilag teljesen felváltotta a Kállói és Pálmonostori Aurea típusú fajta. Természeredményei igen jók voltak, szárításuk egyszerű, nem igényelt új költséges szárítóberendezéseket. Minőségük, ipari felhasználhatóságuk korlátozott volt, ezért vonták 1982-től termesztésbe a Pallagi sárga dohányfajtát. A nemesítés felé újabb igényként jelentkezik újabb természetes szárítású, különböző minőségi tulajdonságokkal rendelkező fajták előállítása. Gyártmányfejlesztési megfontolásokból fontos lenne a Burley típusú dohánnyal termesztése is. A 70-es évek sikertelen termesztési próbálkozásai után kerültek termesztésbe a Burley 29 és Szuper Burley fajták. Ár, szabvány és termesztési (öntözés hiánya) problémák miatt nem terjed-

tek el. Jelenleg keressük azokat az új fajtákat, amelyek száraz körülmények között is eredményesen termesztethetők és Barleyként használhatók fel. Eddig nemesítési eredményeink biztatóak, amit a Pallagi 1 Burley típusú fajtajelölt állami elismerésre történő, ez évi bejelentése bizonyít.

Dr. Nagy Gyula—Dr. Landay János
(DOKUT)

Dolgozóink figyelmébe

Vállalatunknál hagyománya van a bizományosi könyvárusításnak, így nem lenne jó, ha az eddig bevált rendszertől meg kellene válnunk, ugyanis a könyvesbolt csak a befizetések arányában szállít új könyveket. Ezért kérem a dolgozókat, hogy havonta rendszeresen fizessenek könyvrészletet, mert amennyiben a befizetések elmaradnak, a könyvszállítás, ill. könyvárusítás szünetelni fog.

Szöke Jánosné
üzemi könyvterjesztő

Változott az utazási valuta ellátásmértéke

A turista kiutazási engedéllyel utazók személyenként és naponként 1280,- Ft-nak, legfeljebb 14 napra 18 000 Ft-nak, a szülő útlevelében szereplő 14 éven aluli gyermekek részére – a kinttartózkodás időtartamától függetlenül – a szülők gyermekeként 2800 Ft-nak megfelelő konvertibilis valutát vásárolhatnak.

A látogató kiutazási engedéllyel rendelkezők – a szülő útlevelében szereplő gyermekek is – személyenként 2600,- Ft-nak megfelelő konvertibilis valutát vásárolhatnak.

Ezen értékhatárok március 12-től érvényesek.

Humor

- Miért hívod a menyasszonyodat „kis csigámnak”?
- Mert saját háza van.
- Papa! Jó az arcemóriád?
- Meglehetősen jó.
- Éljen! Ugyanis most törtem össze a borotválkozótükrödet.

Körkérdés telefonon:

Mi a vélemény a Sopianae-ról?

Április hónapban érdeklődtünk néhány dohányelosztónál a vállalatunk által készített cigarettákról. A telefonos körinterjú során beszélgettünk a zalaegerszegi, a siófoki, a tatabányai, a szombathelyi, a győri, a soproni és a dunaujvárosi elosztók vezetőivel.

Általános megítélés szerint a Pécsi Dohánygyár termékéből – 1987. I. negyedévében – megfelelő volt az ellátás. A legtöbb helyen azt mondták, hogy náluk a Sopianae a legkeresettebb cigaretta, melynek a minőségével is elégedettek.

A Mentolos Sopianae-ből az év elején az ellátás nem volt folyamatos. Ezt a „törzsfogyasztók” többször szóvá tették már az elosztóknak. Remélik, hogy az elkövetkező időkben már folyamatosan ki tudják szolgálni a kereskedőket és a fogyasztókat.

A Sopianae Lady és Juniorról elmondták, hogy a fogyasztásuk közepes, viszonylag állandó mennyiségben fogynak, bár egy-két helyről jelezték, hogy mérsékeltlen emelkedő tendenciájú.

Az újonnan forgalomba hozott termékek közül a Pátriát és a Nádort kisebb mennyiségben, de folyamatosan keresik.

A legnagyobb siker mindenhol a Sopianae 100-as cigaretta, melynek – általános vélemény szerint – nagyon kedvező volt már induláskor a fogadtatása. A legtömörebb vélemény erről a cigarettáról, hogy „jó, nagyon fogy, bár nincs mindig készletünk belőle, így igazából nem tudjuk felmérni az igényeket.”

A Sopianae 100 esetében megfelelőnek találják az árat, az ízt és az esztétikus csomagolást. A nyugati határszélen lévő elosztók jelezték, hogy a külföldi turisták – főleg az osztrákok – már keresik és nagyobb tételekben vásárolják ezt a cigarettát.

A Sopianae 17-es cigaretta április elején még nem került a megkérdezett elosztókhoz, de kaptak róla tájékoztatást, kíváncsiak lesznek a fogadtatására. Érdekesség volt az, hogy ezt a terméket – az ismertető alapján – hogyan várják az elosztóknál. Az egyik vélemény szerint nem nagyon van rá szükség – és egyébként is jobb lenne a kerekszámú csomag – a fogyasztók ugyanis a megszokottat keresik. A másik vélemény szerint a Sopianae 17 megjelenése jó ötlet, szerintük sikeres terméké válik. Ezt a terméket eddig legnagyobb mennyiségben a pécsi

dohányelosztó kapta, és már általánosan kapható a boltokban. Egy-egy helyen elmondták, hogy már meg kell kérdeznük a vevőket, hogy a régi vagy a „kis” Sopcsit kérik-e (ezeknél az árusítóhelyeknél már „beindult” a Sopianae 17 cigaretta).

Az elosztók közül néhány elmondta, hogy a dohányzás elleni kampány hatására – alig észrevehetően ugyan – csökkent a forgalmazásuk. (Ezt a tényt egy-egy helyen befolyásolja az is, hogy a kiemelt beruházások (vendégmunkásokkal, katonákkal) befejeződtek. Az észrevételek alapján a csökkenés összességében mintegy 3–4 százalékos, és az elosztók véleménye szerint többen térnek át erősebb cigarettáról gyengébre.

Többen elmondták, hogy az esztétikus csomagolású termékeket könnyebb eladni és bevezettni is a fogyasztóknál. Az egyik elosztóvezető ehhez még hozzátette, hogy a sárgás-barnás színű csomagok jobban fogynak, mint az élénk színűek.

A megkérdezett elosztóknál a Pécsi Dohánygyárról kialakult vélemény jó, és remélik, hogy nyáron sem lesznek ellátási problémáik.

K. K. J.

Placido Domingó, Jelena Obrazcova

Páratlan operaélmény

Ritkán adódik az ember életében – főként, ha vidéki – olyan kiemelkedő zenei élmény, mint az április 20-i Aida opera előadása volt a budapesti Erkel Színházban.

Placido Domingo, Jelena Obrazcova vendégszereplése önmagában is igen felcsigázta az érdeklődést, és mi tagadás, magam valószínűleg izgalommal készültem a nagy eseményre.

Az Aidát többször és több szereposztásban láttam már mind színházban, mind a Margit-szigeti szabadtéri színpadon. Ez az előadás azonban mindent felülmúlt!

Szóval már az előadás előtti légkör is forró volt, és a nagy nyüzsgés a színház előtt jól mutatott, nem mindennapi esemény van készülöben. Azután a zsúfolásig megtelt színházban kezdetét vette az előadás. Ami ezután következett, az olyan volt mint egy álom. Azt, hogy a külföldi vendégénekesek nem fognak csalódást okozni, azt sejtettem, de az igazi öröm és meglepetés akkor ért, amikor a kivételes tehetségek szintén kivételes tehetségű magyar énekesgárda csatlakozott.

Telitalálát volt a magyar szereposztás! Aida: Tokodi Ilona, a fáraó: Polgár László, Ramfis főpap: Begányi Ferenc, Amonasro, Etiópia királya: Sályom Nagy Sándor. Ez a kiváló gárda társult a Radamest éneklő Placido Domingóhoz, és az Amnerist éneklő Obrazcovához.

Az eredmény felemelő volt! A kivételes szépségű hangok – és ami külön örömmre szolgált – a hagyományos rendezésben színpadra állított, és csodálatos Verdi zenével megálmodott történet szívbemarkolóan bontakozott ki előttünk. Ének és színészi játék teljes és illúziókeltő összhangja elénk varázsolta az igazi művészet csodáját.

Aramlottak a csodálatos hangok, és mitagadás, szívemet-lelkemet körüfogta a varázs. És kit érdekelt, hogy a tenyeremet nem éreztem a sok tapsolástól, és mit bántam, hogy már majd' egy óra telt el az előadás befejezésétől...

Ez az este bevonult nálam a nehéz időkben is vigasztalást adó emlékek tárházába.

— S. E. —

Ülőfoglalkozásúaknak

Hosszan tartó ülőfoglalkozást végzők között nem ritka a váll-, és a hátfájdalmak. Az izmok lazítására, a rossz tartások ellensúlyozására végezzük a következő tornagyakorlatokat:

– Ülünk törökülésbe! Körözzünk a két karral hátrafelé, minél nagyobb kört próbáljunk leírni a karokkal! Ezt a gyakorlatot tízszer végezzük.

– Két karunkkal nyújtózzunk fel fül mellé, próbáljuk erőteljesen kihúzni a hátunkat, majd lazítsunk! (Ezt a gyakorlatot legalább ötször végezzük.)

– Fejünk felett kulcsoljuk össze a kezünket, tegyük tarkóra is feszítsük hátra a könyökünket, zárjuk a lapockát, majd nyújtózzunk fel ismét. (Ez a gyakorlat is tízszer ajánlatos).

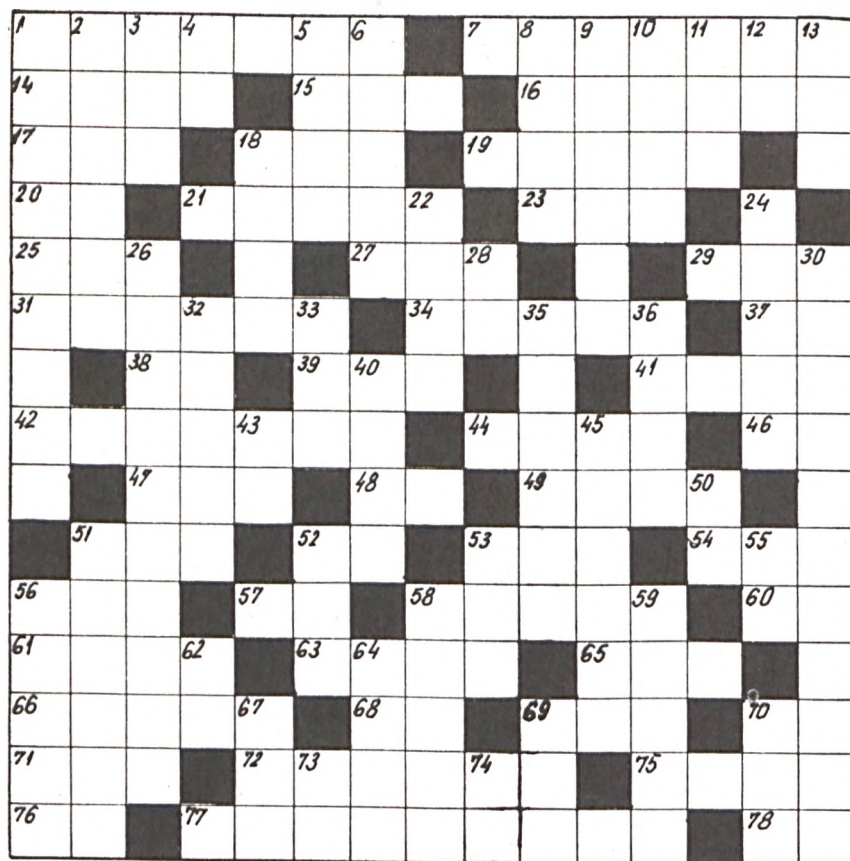
– Két kezünket tarkóra helyezzük, könyökünket hátra feszítjük. Forduljunk ki jobbra, jobb karunkkal nyújtózzunk meg hátra. Ismételjük meg a gyakorlatot a bal oldalon is, összesen ötször.

– Tegyük a kezünket összekulcsolva a fejünk tetejére, tenyerünket kifordítjuk, elhajlunk jobbra, majd lazításkor helyezzük ismét a kezünket fejtetőre.

– Két karunkat emeljük vállmagasságig, forduljunk ki jobbra, nyújtózzunk meg ebben a helyzetben hátra. Végezzük baloldalra is. Mindkét gyakorlatot legalább tízszer végezzük.

Schlittné Csernók Agnes

Keresztrejtvény

Vízszintes: 1. Megfejtés: A mozgófilm feltalálója (Lovis). 2. Megfejtés: A drótnélküli hírközlés megvalósítója (Guglielmo). 14. Spanyol női név. 15. Hírközlési iroda az USA-ban. 16. Kassa cseh neve. 17. Fordított gyötrelem. 18. Angol névelő. 19. Idegen férfinév. 20. Követségi gépkocsik jelzése. 21. Gabonahéj. 23. ... tin-tin. 25. 1848-as hadvezér. 27. Angol hanglemezstúdió. 29. Adnak neki. 31. Megfejtés: A fonográf feltalálója (Thomas Alva). 34. Papírra vetnek. 37. Görög betű. 38. Uralkodó koreai dinasztia volt. 39. Angol helyeslés. 41. Heveny. 42. Megfejtés: olasz csillagász volt. (Galileo). 44. ... és finci. 46. Angol kettős más-salhangzó. 47. E helyen. 48. Vény rövidítése. 49. Kevert imas. 51. Fordított betűsor. 52. Szolmizációs hang. 53. Becézett óvoda. 54. Valaminek a része. 56. Dél-afrikai gyarmatosító. 57. Kalcium vegyjele. 58. Megfejtés: német zoológus volt (Alfred). 60. Idegen tagadás. 61. Vége németül. 63. Idegen sőr. 65. Amerikai államok szervezete — idegen rövidítés. 66. Toló. 68. Brit állampolgár. 69. Gilgames része. 70. Kicsinyítő képző. 71. Kérdő, sürgető szó. 72. Ritka férfinév. 75. Tanult. 76. Y. S. 77. Megfejtés: A könyvnyomtatás úttörője (Johannes). 78. Kettős betű.

Függőleges: 1. Megfejtés: Az első óceánrepülő. 2. Idegen egyesülés. 3. Kecskéhag. 4. Aroma. 5. Német folyó. 6. Karinthy Ferenc könyve. 8. Szándékozik. 9. Idegen női név. 10. Küllem. 11. Idegen olaj. 12. N. C. 13. Német egyes — keverve. 18. Nyugat-afrikai állam. 22. Kingsley angol író személyneve. 24. Megfejtés: Francia egzisztencialista író (Albert). 26. Nagyon gazdag. 28. Papírra vet. 30. Megfejtés: Görög matematikus és filozófus volt. 32. Közél-keleti vallás. 33. Lóbiztatás. 35. Iraki romváros. 36. Bibliai testvérgyilkos. 40. Írország a saját nyelvén. 43. L. T. 45. Tüzet szít. 50. Műveltető képző. 51. Bokszoló. 52. Fogoly. 53. Érzékszerv. 55. Szovjet repülőgéptípus. 56. Hill, angol humorista. 58. Majdnem bering. 59. „Góg és ... fia vagyok én”. 62. Fonetikus más-salhangzó. 64. Német egyes. 67. Luk. 69. ... France. 70. Hím állat. 73. Keresztül. 74. Hím állat. 73. Keresztül. 74. Sportkupa.

Beküldendő a vízsz. 1., 7., 31., 42., 58., 77. és függőleges 1., 24., 30., sz. sorok megfejtése. A helyes megfejtők között jutalomkönyvet sorsolunk ki.

A lap késedelmes megjelenése miatt megfejtés nem érkezett be, ezért a következő számunkban 2 havi megfejtést közlünk.

A keresztrejtvényt Takáts László készítette.

SPORT

Asztalitenisz

Május elejétől a délutáni órákban két helyszínen, a KISZ-klubban és az ebédlőben folyamatosan zajlik a házi asztalitenisz-bajnokság. A versenybíró-ság március közepén hirdette meg a bajnokságot azzal a céllal, hogy újra feltárja a vállalat rejtett tehetségeit.

Két versenyszámban, női és férfi egyéniben lehetett nevezni április 1-ig. Közben a verseny tárgyi feltételeinek biztosítása bonyolódott. Sok-sok telefon, hosszas utánjárás árán sikerült beszerezni még egy asztalt, labdákat és hálót, jó minőségű ütöket viszont nem. Szerencsére a versenyzők közül többen rendelkeznek saját ütővel, és akadnak olyanok is, akiknek a kincstári gyakorló „faütő” áll kézre. 20 férfi és öt nő nevezése érkezett be. A versenybíró-ság ennek megfelelően alakította ki a szabályokat és öt csoportot alakítva kör-mérkőzéseket írt ki. A férfiaknál négy csoport lévén három szakaszban zajlik a verseny. A résztvevők több korosztályt és a vállalat szinte valamennyi területét képviselik. Különösen szép számmal vesznek részt az elektromos csoport tagjai, akik a korábbi műhelybajnokságuk tapasztalataival is segítették a versenybíró-ság szervezési munkáit. A mérkőzések lebonyolításának rendjénél a szervezők figyelembe vették azt a tény-t, hogy a versenyzők egy része több műszakban, vagy kötött munkarendben dolgozik. Így a megadott határidőn belül a csoportok tagjai egymást megke-resik, megegyeznek egy számukra kedvező időpontban, és a mérkőzés lejátszását követően az eredményt bejelentik. A versenyzők és az érdeklődők az ebédlő falán kifüggesztett versenytáblán kísérhetik figyelemmel az állást. Az elődöntő mérkőzései (szám szerint negyven) április 21-ig lezajlottak. A négy csoport első és második helyezettjei jutottak tovább a középdöntőbe, ahol két csoportban színén körmérkőzéses rendszerben folytatódik a küzdelem.

A nyolc középdöntős: *Bosnyák Gábor* (term. főoszt.), *Borissza Ferenc* (csom.), *Lábadai Árpád* (tmk), *Szabó Tibor* (raktár), *Tálas Károly* (szám. techn.), *Denhoffer Csaba* (raktár), *Csomor Miklós* (szám. techn.), *Maurer Tamás* (tmk).

Számos jó hangulatú mérkőzésnek gyakran akad közönsége. A szurkolók tippelnek a továbbjutók, a győztes személyére. Jelenleg a középdöntő mérkőzései folynak, május első hetében pedig már a döntőkre kerülhet sor.

A női mezőny mindössze egy forduló-s, 4 mérkőzést játszik mindenki. Jelenleg a mérkőzések felét játszották le. A következő számunkban már a verseny végeredményéről is tájékoztathatjuk az olvasóinkat.